

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítisor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . 6 frt — kr.

Félévre . 3 » — »

Negyedévre . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . 8 frt — kr.

Félévre . 4 » — »

Negyedévre . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . 5 » — »

Negyedévre . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr

A »Tiszántúl« olvasóihoz.

Küzdemes, nehéz napokat élünk. Az álliberálizmus hamis jelszavakkal és erőszakkal megsemmisíteni, csirájában elfojtani igyekszik minden mozgalmat, mely a kath. vallás védelmére emelkedik fel, közben azonban engedi szabadon felburjánzani a szocializmust és radikalizmust, csak hogy a dinasztikus és konzervatív néppártot ezek segélyével lehetetlenné tegye és a forradalom talaját előkészítse.

A „Tiszántúl“ zászlójára a katolikus szellem és irány jelszavai vannak felírva.

A „Tiszántúl“ a legolcsóbb napilap az egész országban és mindamellett olyan tartalmas, hogy bármely vidéki lappal kiállja a versenyt. Ugyan szerkesztve, hogy a központi lapokat teljesen nélkülözheti az olvasó és mégis bő tájékoztatást nyer mindenről, ami az országban vagy a haza határain túl történik és feljegyzésre méltó.

Július hó 1-től kezdve új előfizetést nyitunk és kérjük lapunk olvasóit és barátait, hogy a „Tiszántúl“-t minél szélesebb körben terjesszenek és ajánlani szíveskedjenek. Együttal jelentjük, hogy intézkedtünk az iránt is, hogy kiadóhivatalunk azon előfizetőinknek, kik fűrdőre, vagy nyaralni mennek, a lapot a bejelentendő cím alatt pontosan expedíálja. Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Kérjük az előfizetéseket mielőbb eszközölni, hogy a lap pontos szétküldése körül zavar elő ne fordulhasson.

Vidéki előfizetések legcélszerűbben postán, utalványgyal eszközölhetők.

A „Tiszántúl“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Köd, monda, babona.

Megdöbbenő jelenség, hogy a kormányparti sajtó ez idő szerint milyen gonoszúl silány termékekkel árasztja el az országot, milyen frivol játékot űz a legtisztéletreméltóbb dolgokból és érzelmelekből, s milyen képtelen álokoskodásokkal iparkodik a legnemesebb elveket lealacsonyítani.

Legutóbb erre nézve a legbenfentesebb

lap, mely megnevezés nélkül is könnyen felismerhető, ha csak azt mondjuk, hogy legkevesebb az olvasója, s persze legnagyobb a direkt és indirekt szubvenziója, egy minden kritikán aluli vezércikkében, igazán eklatáns példát szolgáltat.

Tudniillik ez a vezércikk az önbizalom deficitje cím alatt, a magyar nemzeti érdekek nevében beszélni szokott, a cikkíró szerint hivatlan prókátoroknak keményen szemére hányja, hogy egyrészt sovíniszták, másrészt pedig a nemzetet önbizalmatlanságra tanítják. S ennél fogva a merész vágy és az aggodalmas busongás lett nemcsak a magyar nemzet karaktere alapvonásává, hanem szinte egész politikánk rendszerévé.

Innen van, hogy ama közel harmincz év alatt, mely alkotmányunk visszaszerzése óta letelt nem mertünk bátran a reformok terére lépni. S nem mertünk egész tudóval lélegzeni a szabadság levegőjében.

Ujabbban javult valamit a csodálatos antagonizmus, s a közvélemény kezdi érezni, hogy a nemzeti érdekeket nem kell féltetni a reformoktól. S mégis a szerencsétlen monda köde még most sem oszlott el.

A municipalisták ugyanis az állítják oda mumus gyanánt, hogy a nemzet ne nagyon siessen hajójával a centralizáció örvénye felé. S mellékes indok gyanánt itt is szerepel a gyászos monda, mely szerint régi intézményei tartják fenn a magyarság uralmát és hegemoniáját.

Ugyanezen monda miatt nem egyhamar lesz bátorságunk a földbirtokkérdés megoldásához, de legtovább fogunk tépelődni és aggódni a parlamenti reform eszméjének kapcsán. S itt teljes mértékben fennáll a nemzeti monda.

Igen merésznek és meszszelátónak kellene lennie azon politikusnak, aki e téren mélyreható reformokat bátorodnék megkockáztatni. S mégis szerencse, hogy a nemzeti monda egészen alap-talan.

Tehát bátran reáléphetünk a reformok útjára. S mihielyt az egyházpolitikai program a végrehajtás után a napirendről lekerül, minden reformtörekvésünket legalább az eszmék napirendjére reá kell helyezni.

Bátran feltárhatjuk államunk összes berendezési hiányait a nemzet előtt. S mihielyt a szerencsétlen babona által létesített nemzeti köd szétoszlik, annál fényesebben fog ragyogni a nemzeti eszme!

Fennebbiekben elég terjedelmesen s egészen hiven reprodukáltuk a perfid cikknek alapthémáját és variációit. Az igazi tendenzia szinte kivigyorog azokból.

Tehát a ki a magyar nemzetnek régi tradícióihoz, s legnagyobb és legdicséretebb faji tulajdonságához, a józan konzervativizmushoz ragaszkodik, az ködben uszik, mondában forog és babonában sínlődik. S persze a ki ezzel szemben a jelenlegi radikális szabadelvűségnek idegenből importált kőficz portékáiért rajong, annak a feje glóriával van körülövedve?!

Legőszintebben kívánjuk a magyar nemzetnek, hogy még egy ideig, kivált a mostani uralom kiáltó fogyatkozásai miatt, hadd álljon fenn a nemzeti köd, a ködös monda, a szerencsétlen babona.

S még egyelőre nem kérünk az azon oldalról kilátásba helyezett fényes ragyogásból, melynek eddigi felcsillanása is elég volt arra, hogy meglássuk benne a nemzeti eszmének — torzképét!! X.

A Szemnecz-ügy.

Szemnecz Emilnek ismert királýsértési ügyében a Bud. Tud. című félhivatalos kövön nyomott értesítő a mai napon a következő újabb kommunikét bocsátotta ki:

A budapesti dandár-parancsnóság tiszti gyűlése tegnapelőtt Clair vezérőrnagy elnöklése alatt elhatározta, hogy a felségssértés miatt elítélt Szemnecz szerkesztő ismert ügyében megindítja a becsületebírósi eljárást. Az ügy tekintettel arra, hogy Szemnecz Budapesten lakik, a budapesti dandár tiszti gyűlése elé tartozik. Az eljárás értelmében a tiszti gyűlésnek csak a felett kell döntenie, hogy vajjon az eljárás megindítassék-e, vagy nem? A tiszti gyűlés ninesen is jogosítva arra, hogy az elrendelendő vizsgálatnak elébe vágjon, ha t. i. egyáltalán elhatározzák, hogy ily vizsgálat megindítandó.

Ezzel szemben kénytelenek vagyunk a következő helyreigazító megjegyzéseket megtenni.

A budapesti dandárparancsnokság nem szokott tisztgyűléseket tartani, legfőleg a budapesti dandár. Az illető tisztgyűlést nem tegnapelőtt 22-én, hanem 19-én tartották és ezen nem Clair vezérőrnagy hanem Valentics ezredes elnökölt. Végül Szemneczet a budapesti esküdtseket nem felségvétség, hanem királysértés miatt ítélte el.

Ez apró tévedések és tájékoztatatlanságok konstataciója után önkénytelenül egy gyanu ébred fel bennünk. Köztudomású ugyanis, hogy a Bud. Tud. eb- ben az ügyben június 9-én tette közzé a honvédfőparancsnokságnak a határozatát, a melyet az csak 10-én hozott. A tendenzia meglehetősen egyen, mint azoknak a közléseknek egész sorozatán, a melyet a könyomatos azóta, valóságos hajszát folytatva Szemnecz ellen kiadott. Teljesen indokoltnak látszik tehát az a feltevés, hogy a kövön nyomott ujság csupán azért rakta tele a fenti kommunikét a tévedések, tájékoztatatlanságok és valótlanosságok egész tömegével, hogy dokumentálja, miképp ez ügyben nyert többi értesülései sem származtak illetékes forrásból, és hogy éppen úgy légből kapottak, mint a mai.

József kir. herczeg péntek este a fővárosba érkezvén, azonnal jeitettést tettetett magának az ügyről és intézkedett, hogy az a politikai kérdésektől függetlenül tárgyalassék.

A helyzet Ausztriában.

A jelek arra mutatnak, hogy a konzervatív párthoz tartozó szlovének és független szlovének újból belépnek a Hohenwarth-klubba. Lembergi hírek szerint Hohenwarth gróf az ősszel leteszi mandátumát és a magánéletbe vonul vissza. A mai általános kihallgatások alkalmával a király a visszalépett Windischgrätz-kabinet tagjai, azután pedig gróf Kielmansegg és Böhm minisztereket és a többi miniszteriumok vezetőit fogadta.

Lapszemle.

Budapest. 1895. június 25.

A »Magyar Állam« »Rekapituláció« cím alatt a Bánffy és Agliardi ügyet tárgyalja ismét. Az ujságok nagyban hirdetik Bánffy elégtételét, holott nem kapott semmit, sőt míg Agliardi fürdőzik, addig Bánffy abban izzad, hogy magát minden áron kitisztázza.

A »Hazánk« Roseberry bukásának következményeit tárgyalja. Az új kormányt Salisbury lord veszi át, aki az új politikában con-

servativ. De a következő választásoknál valószínűleg ismét győzni fognak a liberálisok s az iredre felderül a szabadság napja.

A »Budapesti Hirlap« vezércikkében kikel a katonai büntető törvénykönyv rideg szigorúsága ellen. Przemyslben 13 magyar huszár fiút lőttek főbe, mert brutális őrmesterük ellen fellázadtak. Jó volna tenni valamit az altisztek brutalitása ellen.

A »Pesti Napló« Kiel után ezimű cikkében a kieli ünnepek utóhatását írja le. A kik jelen voltak a meglegedettség érzetével mehetnek haza. A politikai viszonyok nem változtak, a békés egyetértés a nemzetek között megszilárdult, a külkereskedelem nagyban lendült.

Az Egyetértés az angol válsággal foglalkozik, de egyuttal kitér Gladstone szereplésére, kinek ellenszenvét jellemzi a törökök iránt s midőn legutóbb kitért az örménykérdés, Gladstone nem helyeselte annak a megoldását, ami megrendítette a bizalmat a kormányban.

A Pesti Hirlap Roseberry miniszterrelük bukásával foglalkozik s azt személyi okoknak tulajdonítja. Mikor az öreg Gladstone visszavonult, a párt vezető nélkül maradt. Roseberryben nem volt ügyes pártvezér saját pártját nem tudta fejelem alatt tartani, s a bizalom benne nagyon megcsappant.

A Magyarország a »Legfőbb minden egyéb« cím alatt Bánffy miniszterelnök amaz eljárását kritizálja, hogy az egyes miniszteri ügyosztályokból a hivatalnokokat a saját reszortjába osztja be és ez ellen a szakminisztereknek semmi felszólalásuk sincs, meghajolnak a volt beszterezinaszódí főispán erőszaka előtt, sőt örülnek neki. Bánffy mindenhova a saját embereit viszi be, ami könnyű, midőn oly sok a pályázó, mint pl. az anyakönyvi felügyelői állásnál hol a 23 állásra csak eddig 1200 pályázó jelentkezett.

A Nemzeti Ujság »Kormányválság Angliában« cím alatt az angol kormányválság okait sorolja fel. A hadügyminister nem akart határozott választ adni a fegyverkészlet tekintetében. Okul azt hozta fel, hogy ez által a külhatalmak megismernék Anglia belső haderejét. Az ellenzék ezzel nem elégedett meg, mert a külhatalmak ugyanis megtudják amit akarnak, hanem úgy látszik, hogy ezzel a kormány saját hibás eljárását akarja elpalástolni. Ugyanezen eset beállhat minálunk is, hol a hadügyminister szinte nem akar választ adni a hadügyi készletekről.

A »Magyar Hirlap« »Árpádtól I. Ferencz József« cím alatt a milleumi történelmidiszmenet eszméjének megvalósítását sürgeti.

A »Nemzet« »Provisorium mindenütt« cím alatt az állapot kellemetlenségeit jellemzi, mikor valamely testület, város vagy éppen a kormányzás provisorium alá kerül, mint a hogy a bécsi városi testület járt.

A győri Szent-László ünnep.

Győr, június 25.

Hazafias lelkesedéssel és vallásos kegyelettel ülte meg Győr városa Szent-László király boldog halálának 800-ik évfordulóját. Nem hagyhatjuk azonban említés nélkül azon körülményt, hogy bár mily fényesen sikerült is az ünnepély kellemetlenül érintette mégis a katolikuskokat, hogy a hivatalos Magyarország távollartotta magát legmagyarabb királyaink egyikének emlékünneptől. A győri hivatalok képviselői részt vettek ugyan benne de nem láttuk ott a kormány képviselőjét, a vallás- és közoktatásügyi minisztert és nem találtunk az összes résztvevők közt másokat, csak katolikuskokat, pedig az ünnep nem csak a szentnek szólt, hanem a magyar királynak is.

Az ünnepélyről tudósítónk a következőket írja:

Ünnepi fényt öltött ma Győr városa, hogy méltó módon megülje áldott emlékét Szent László királynak. Hogy a tanuló ifjuság is résztvehessen a Szent László ünnepélyen, Győr városa nem a b. e. szent király halálának évfordulóján jun. 29-én, hanem ma ülte meg szent királyunk emlékét. Az ünnep beköszöntét már szombaton este hirdették a város összes harangjai s a mindenütt észlelhető nyüzsgés mozgás, meg a város lobogódísze eléggé jelezték, hogy nagy ünnepre virrad a város. Az ünnepély egyszerű és komoly volt, hogy annál mélyebb nyomot hagyjon az ifjuság lelkében.

De egyszerűsége dacára is egyes pontjai méltán lekötötték a szemlélő figyelmét. Az ünnepély lefolyása a következő volt:

Réggel 5 órakor harangzúgás jelezte az ünnep kezdetét. Már ekkor óriási tömeg állt a Széchenyi-téren, úgy hogy a 8 órakor gyülekező testületeket, egyesületeket, küldöttségeket s tanuló ifjuságot alig volt képes befogadni a nagy tér.

felajdulását. Örömeiben megfledkezett arról, hogy még néhány hét előtt urnője volt leánynak és letérdepelt előtte, kezeire csókokat nyomva.

A leány szabadkozott, de ő göresösen szoritotta annak kezét.

»Juliette, édes Juliette«, — mondá majd-nem fuldokolva — áldja meg az Isten egész életén át, ne érezzen soha fájdalmat, de ha érné mégis bánat ez életben, küldjön a jó ég magának is egy olyan angyalt, aki úgy enyhítsen szíve sebében, mint ön most az enyémen.

»De most mennem kell, feltűnhetik hosszas elmaradásom.

A viszontlátásra asszonyom.

A leány eltűnt és az asszony egyedül maradt. Összeszedte minden erejét, hogy elérhesse szerény lakását, hol erőit akart magának gyűjteni a néhány óra alatt, mi elválasztá gyermekei viszontlátásától.

Midőn kimerülve hazaért, pamlagra vetette magát és a mult emlékei egyenkint vonultak el lelki szemei előtt.

Néhány év előtt előkelő család egyetlen gyermeke, dédelgetve becézgetve mindaddig, míg alig elhagyva a gyermek éveket, egy szeretett, imádott férfit követett az oltárhoz. Házasságuk első éve boldogság és meglegedésben teltek el. Hogy a boldogság semmi kívánni valót ne hagyjon fenn, az ég két szép flugyermekkel áldotta meg őket.

Boldogok, igen boldogok voltak; szebb és állandóbbnak látszó családi köteléket alig lehetett elképzelni. A férj mindenét feltalálta a családi tűzhely mellett és nem vágyott ki on-

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Ujra egyesültek.

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

Irta: Marion.

»Juliette, az égre kérem, hallgassa meg végre kérésemet. Engedjen pár perczre gyermekeimhez. Hadd öleljem, csókoljam meg őket még egyszer ez életben, hiszen látja, milyen kimerült, gyenge vagyok, napjaim is meg vannak már számlálva.«

Zord, hideg téli est volt, midőn e szavakat a Rue D'Avenue egyik palotája kapujában egy kiaszott, fájdalomtól szédült arcú, de az előkelőség bélyegét még mindig magánviselő nőalak egy másikhoz intézte, ki a ház uránál szobaleány minőségben van alkalmazva.

»De asszonyom, hogyan kívánhatja ezt tőlem, hiszen tudja, hogy szolgálatomat kockáztatnám vele, ha ezt urnóm megtudná, egy perczig sem maradhatnék e házban. Szigoru parancs van számunkra kiadva, hogy az ön és gyermekei közötti esetleges találkozást minden áron megakadályozzuk. Szegény gyermekeket még a szokott délutáni sétájukban is korlátozzák, félvén, hogy találkozhatnak anyjukkal, kit felejtetni akarnak velük minden áron és még emléké is igyekeznék kitörölni szívéből.«

»Szívem vérzik, hogy ezt ilyen kiméltelenül kell önnek elmondani, de csak ezzel indokolhatom makacs ellenvetésemet, mert Isten látja lelke- met, milyen szívesen nyújtanék segédkezet, hogy megsebzett anyai szívét, ha pillanatra is földé- ríthessem, de az lehetetlen.«

A leány könyvelt szemei és résztvevő meleg szavai, állítása valósága mellett tanus- kodtak.

»De édes Juliette, — mondá a szerencsétlen anya könyörögve, — még nem felejtettem el a házrendet, csak nem régen hagytam el boldogságom e színhelyét. bár nekem egész örökkévalóságnak tűnik. Jól tudom, hogy tizenegy óra után mindenki alszik; ha szíves volna engem akkor egy pár perczre gyermekeimhez bebocsátani, hogy őket szívemre ölelhessem, oh akkor megáldaná önt a jó Isten mindkét kezével, mert ilyen jót többé ez életben nem tehetne. Titok maradna ez mindig, én kimerült, holt beteg vagyok és sirba viszem magammal. Senkinek sem kell erről soha tudnia. Egy hal- dokló kívánsága ez, ki a siron túl is áldaná érette. Istenem — szólt mélyet sóhajtv. — lenne-e erőm újra átlépni a küszöböt, honnét olyan esufosan száműztem?«

Erősen kellett a kapu kilincsébe fogódznia hogy le ne roskadjon e fájdalmas emlék sulya alatt.

»Szánjon, oh szánjon meg édes Julianyujt- son nekem segédkezet, hogy ez életben még pár perczig boldog lehessenek.«

A leány, amennyire a ködben derengő lámpafény látni engedé, mélyen meg volt hatva. Szemei könnyel teli, ajkai remegve vonag- lottak.

»Engedek kérésének asszonyom, ha kockáztatok is vele mindent, amivel rendelkezem. Ma este néhány perczel tizenegy után itt les- zek, jöjjön és én elvezetem gyermekeihez.«

Szívreható volt látni a szegény asszony

8 óra 45 perczkor indult el a hullámzó emberáradat a Kazinczy-utcán, karmelita téren keresztül a székesegyházba. A felvonulás impozáns volt. Legelől vitték a győri Sz. László társaság zászlaját, a mely mellett két apród lépdel a királyi koronával és buzogánnyal.

Ezután sorban következtek: Az apácák-nál levő leánykák nyolczas sorokban, felváltva piros, fehér és zöld vállszalagokkal. A magán- és polgári iskolák leány növendékei. A magániskolák fiu növendékei. A reáliskola és gimnázium tanulói tanáraikkal. A vidéki középiskolai tanulók és pedig 150 esztergomi Vojnics Döme igazgató, Bárdos Remig, Gergye Lénárd, Gidró Bonifác, Kardos Celesztin, Mórocz Emilián, Panghy Özséb, Rózsa Vitál, Schedl Arnulf és Várkonyi Odilo tanárok kíséretében; 94 soproni Lóskay Fidé, Horváth Kristóf, Horvát R., dr. Bognár Teofil, Lingl Valerián és Török Veremund tanárok vezetése alatt; 51 pápai Bakonyvári Ildefonz és Schulcz Vendel tanárokkal; 36 magyar-óvári Rappenzberger Vilmos igazgató, Löb A., Szabó Ignác és Csukovics Sándor tanárok vezetése alatt; 40 kőszegi Pachér Donát igazgató, Frel Alfonz, Zanathy Bódog, Molnár Béla, Molnár Szulpicz és Veöreös Zsiga tanárok vezetése alatt; 35 tatai Wiszolejszki István, Szmuty Rezső és Ambruster Sándor tanárokkal, végül 22 komáromi Németh Vilmos igazgató vezetése alatt.

A vidéki intézetek tanulói után következtek: A tanítóképző növendékei és az énekkar Lászlóffy Kamill benezés tanár vezetése alatt. A kis klerus. Hatóságok, testületek és egyletek, köztük a győri, révfalusi kath. körök s a győri kath. legényegylet, Györmegye tisztikara, a győri kir. tábla, törvényszék, járásbíró, ügyészség, pénzügyigazgatóság, a győrvideki tanítóegylet, a győri nőegylet, a posta- és táviró hivatal, a győri kereskedő ifjuság egylete képviselőileg, Győrváros tisztikara, a tűzoltó-egylet, a hadastyán-egylet, a kovácsok, ácsok, molnárok egyletei testületileg jelentek meg.

A székesegyház körüli téren beláthatlan embertömeg állt, midőn a menetnek nagyrésze még a gyülekezési helyen volt 9 órakor Zalka János megyéspüspök fényes papi segédlettel ünnepi nagy misét mondott, mely után körmenet tartatott Szent László fejerekléjével. A körmenet után fél 11 órakor Póda Endre soproni apátplébános remek ünnepi szentbeszédet mondott, melyben kifejtette Szent László érdemeit, lángoló hazaszeretét s mély vallásosságát. A nagyszabású szent beszéd végeztével Te Deum volt, mely után a nép a legnagyobb rendben oszlani kezdett.

Az ünnepségek kiegészítő részét képezte a győri kath. kör Szent László ünnepélye, mely d. u. 5 órakor volt a kath. főgimnázium dísztermében a Szent László társulat s a kör tagjainak jelenlétében igen érdekes és válogatott tárgysorozattal. Az ünnepély igen fényesen sikerült s csak a késő esti órákban ért véget.

Az ünnep alkalmából Ruschek Antal győri esperes plebános emléklapokat készített »Dicsőséges Szent László királyról«, melyek a kiváló tollu írónak finom műérzékéről tesznek újabb tanubizonyságot. Ugyancsak ez alkalommal a »Dunántúli Hírlap« díszkiadásban jelent meg, melyben Szent László király életével, csodáival, Győrben őrzött fejerekléjével foglalkozik.

NAPTÁR.

— Junius 26. —

Szerda, Róm. kath. János és Pál vt. Prot. János és Pál. Gör. kel. junius 14. Elizeus próféta. Izr. Tham 4. Nap két 3 óra 54 p., nyug. 7 óra 39 p. Hold kelt 7 óra 46 p. nyug. 10 óra 28 p.

Jun. 26. A városi iparos tanoncz iskolai bizottság ülése d. e. 10 órakor.

„ 26. A nagyvárad koldusápoló és gyermekek menedékház egyet közgyűlése d. u. 5 órakor.

„ 30. A nagyvárad iparos ifjak önképző-körének nyári táncestélye a Rhédey-kerti lövöldében.

Julius 6. A nagyvárad ker. ifjak körének táncvigalma a Polgári lövölde helyiségében.

„ 7. A »Szigligeti társaság« matinéja N.-Szalontán.

„ 13. A 48-as népkör táncmulatsága a Rhédey-kertben.

UJDONSÁGOK.

* *Lapunk mai számához póstautalványt mellékelünk vidéki előfizetőink iránti tekintetből, előfizetéseik megkönynyítése céljából.*

* *A király Bánffy-Hunyadon.* Kolozsvárt Baresay Domokos orsz. képviselő szombaton Paar gróftól, a király főhadsegédétől táviratot kapott, amelyben arról értesíti, hogy a király, az ősi hadgyakorlatok idejére, legmagasabb köszönetének kifejezése mellett elfogadja lakásul Baresaynak bánffy-hunyadi házát. A király ez értesítés szerint szeptember 22-én reggel érkezik meg Bánffy-Hunyadra és szeptember 26-án utazik el onnan.

* *Óváczió Nogáll püspöknek.* A jólelkű és nemes szívű főpapot névnapja alkalmából számosan üdvözölték a Félix fürdőben, hol pár hét óta üdülést keres. A káptalan nevében Schiffner Ede és Palotay László kanonokok és a zárdák főnökei személyesen fe-

jezték ki hódolatteljes jókívánataikat a főpásztor előtt, akit kellemesen lepott meg a megemlékezés. Nogáll püspök igen jól találja magát a kedves fürdőhelyen. Leginkább a korai sétákban leli gyönyörűségét, melyeket az erdőben szokott végezni. A közszeretnek örvendő püspök — mint értesülünk — a jövő hó elején már visszatér a városba. Sok jót, friss egészséget kívánunk mi is, ad multos annos!

* *József főherczeg fogadtatása.* József főherczeg Kolozsvárra érkezett. A pályaudvaron gróf Bély főispán, óriási közönség, Kolozsvár város tanácsa, a tűzoltóság és a katonai előkelőségek fogadták. Albach polgármester üdvözlő beszédére a főherczeg meleg köszönettel felelt, ezután meghallgatta Polez tűzoltóparancsnok jelentését, megsejmelte a kivonult tűzoltó diszesapatot és a központi fogadóba hajtatott. A város ünnepélyes lobogódíszit öltött.

* *Kinevezés.* Ritóók Zsigmond a nagyvárad kir. ítélőtábla elnöke Hraball Ottó végzett joghallgatót díjas joggyakornokká nevezte ki.

* *Az özvegy trónörökösné látogatása.* Stefánia özvegy trónörökösné Ságbra, Hohenlohe herczeg gyönyörű kastélyába érkezett. A látogatás azonban nem a herczegnek szól, a ki nem is lakik birtokán, hanem Bornemissza Gábor bárónak és nejeinek. A báró a herczegi uradalom bérloje, s ő lakik a sághi kastélyban. Mikor az özvegy trónörökösné Balaton-Füreden volt, megismerkedett a báróval és nejeivel. Most a télen Abbaziában ismét találkoztak, s a lawn-tennisben, melyet a kir. herczegné nagyon kedvel, a báró és neje rendes játszótársai voltak. Az özvegy trónörökösné annyira megszerette a bárónt, hogy nemrég meghívta őt férjével együtt Laxenburgba. Ezt a látogatást adja most vissza a trónörökösné; mint mondotta, elmegy Ságbra, egy párti lawn-tennisre. Rajta kívül Ságbon lesz még a házi-gazda sógora, Berg Miksa báró nejevel és Döry József.

* *János napja.* Vig napjuk volt tegnap azoknak a Jánosoknak, akik a Keresztelő szent János napját szokták megtartani. Nagyváradon is több helyen vígan voltak a névnap alkalmából. De n e s János nagyvárad kerületi esperes és olaszú plébánosnál nagy ebéd volt, melyen a kerületi és központi papság vett részt és halmozta el jókívánataival a jólelkű, derék esperest.

* *Fejérváry miniszter ünneplése.* Tegnap volt harminezhat éve annak, hogy báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, mint vezérkari kapitány a solferinói csatában rettenthetetlen bátorságának oly tanujelét adta, hogy érte a legmagasabb katonai kitüntetést, a Mária Terézia-rendet kapta. A minisz-

nan, a nő sem kívánczozott megismerkedni a nagy világgal és visszavonultan élt boldogsága fészében.

De a sors megirigyelte boldogságukat és egy nő alakjába öltözött ördögöt küldött vesztükre. Csuszva, mászva közeledett áldozataikhoz, mint a kigyó, sziszegése kábító, forró lehellete behálózta és hatalmába kerítette a férfit. Unni kezdé otthonát és a gyöngéd szerető nő nem terhelte kérdéseivel, hogy hol tölti estéit, melyeket azelőtt kizárólag neki szentelt; ha támadt is néha gyanu benne, az eloszlott rögtön, mihelyt férjét meglátta, élt a jelennek, örült jövőének és kellemes csevegő volt mint azelőtt.

De a férj, a helyett hogy méltányolta volna neje szeretetreméltóságát, unalmasnak találta azt. Miért nem dorgálja? Hát nem sejtí, hogy e változásnak, nagy igen nagy oka van? Mindig bámulják a nők éleslátását az ilyen dolgokban. Éppen ő olyan együgyű?

A koczka el volt vetve. A nimbus, mi eddig nejt előtte körülvette, eloszlott.

Szeretni rég megszűnt őt, szánalom maradt volna számára szívében, de hiszen ugy látszik, ő nem törődik azzal, ha már nem szereti. Talán igaza van Coralie-nak, hogy Claire mást szeret és óhajtana, ha feloldaná e köteleket, a mely mindkettőjüknek terhére volt.

És a férj szívében viszzhangra talált a gyanu és mindinkább tért engedett annak szívében. Ha párhuzamot vont Coralie ragyogó szépsége, szellemes modora és Claire szerető de igénytelen lőnye között, a sátn az előbbi állítá elébe szebb színben.

Gyorsan rohamosan érlelődött benne a terv, hogy követi szíve sugallatát és meghallgatja azon bűbájós lény kérését, ki rövid idő óta egész lényét fogva tartja. Elválí nejtől. Milyen más lesz élete Coralieval, ki őt olyan nagyon, olyan hévvel szereti. Gyermekait a törvény neki itéli: ez is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy könnyen elhatározza magát.

Nines tehát mit veszítenie. Válopert indított, annélkül, hogy nejeinek egy szót szólt volna. A nőre villámesapásként hatott e hír. Elkábította, elnémította; nem tudott nem akart kutatni; csak azt érezte, hogy véghetetlen boldogtalan és önkényt hagyta el a házat, melyet erélyes fellépés mellett talán el sem kellett volna hagynia. Csak aztán tudta meg a szörnyű valót, hogy egy ledér nő által hagyta magát férje elesábitani és arra akarja bízni szeretett gyermekei neveltetését. Csak utóbb tudta meg, hogy milyen gyanut csepegtetett férje szívébe azon jellemtelen nő, hogy szívet tőle elidegenítse.

És törekvését siker koronázta, czélt ért, mert most azon jogokat bitorolja, mik őt illeték volna élethossziglan.

Oh, hogy miért is engedett, férje talán elhamarkodott kívánságának. Sirt, keservesen sirt e magának tett szemrehányás alatt.

Igaz, hogy női méltóságában vérg lett sérte az ajánlat által, hogy elváljanak. De nem kellett volna-e, ha önmegtagadással is küzdenie és mindent lehetővé tenni, hogy e lépéstől visszariadjon gyermekei miatt. Később talán köszönetet mondott volna férje maga. De

ez már elmúlt, csak lelkét mardosta folyton, ha ezen emlékeket maga elé idézte.

«Most erőt kell gyűjtenem — mondá tompa fájdalmas hangon, erőt, hogy elviseljem az örömet, mit drága gyermekeim viszontlátása okozni fog.» A fájdalmas emléktől-e, vagy a nagy ut fáradalmaitól kimerülve, csendes, mély álomba merült. Az álom eltávolítá arcáról a fájdalmas kifejezést és derültté, majdnem mosolygóvá tette azt. Bizonyosan gyermekeit látta álmában és azoknak vidám játékában gyönyörködött, mint valaha midőn azok valóban még az övéi voltak.

Hagyjuk őt csendesen szenderegni és ke-ressük fel a Rue D' Avenue palotájának gyermekszobáját. Homályos, derengő lámpa fény világítja meg a szobát, melyben két gyermek van.

— Jean — mondá az idősebbnek látszó gyermek, nem tudok elaludni. Te könnyeben érezheted magad, mert köhögysz, de engem ugy fojt, mellemet ugy nehezíti valami, hogy alig türhetem tovább, mit tegyek?

A másik gyermek száraz köhögése szakította félbe e szavakat.

A szegény vézna gyermek, majd ágyában fentrengve, majd felülve küzdött a fullasztó köhögéssel, mi majdnem megfosztá lélekzetétől és szétfeszítéssel fenyegette rozoga kis testét.

Emlékszel-e George, mig anyánk élt; mi mindent elkövetett, hogy enyhítse köhögésünket? Enyhíté theát főzött, hozott csillapító bonbonokat, azután meg olyan pépet csinált, a mit mi ugy szerettünk, tojásból és sárga czukorból,

ter Bécsben székelő ezredének a 46-ik (szegedi) gyalogezrednek tisztikara ez alkalomból fényes ebédet adott ezredtulajdonosának tiszteletére, melyen a miniszter is jelen volt. Ugy a tisztek, mint a legénység nagy ovációkkal fogadták az ünnepet.

*** A miniszter köszönete egy nagyvárad kereshetőnek.** A m. kir. kereskedelmi miniszter — mint a hivatalos lap tegnapi számából értesülünk — Frankl Lázár nagyvárad kereshetőnek a magyar áruforgalmi statisztikai állandó értékmegállapító bizottságban kifejtett hasznos tevékenységéért elismerő köszönetét nyilvánította.

*** A pápa és Zola.** A pápa a napokban egy francia diplomatát fogadott kihallgatáson. A kihallgatás folyamán szóba került Zola is. A pápa azt mondta, hogy Zola Róma című művének egy részét, a melyet a Gaulois közölt, elolvasta és ez az olvasmány is igazolta, hogy minő helyesen eszelekedett ő akkor, a midőn Zolát nem fogadta. Igaz, hogy Zola őt személyében nagyon kidicséri, de aztán nem is tesz egyebet, mint összeszedi a pápaság összes ellenségeinek és azokat még azonfelül egy papnak adja a szájába. Nyilvánvaló dolog, hogy Zola a Vatikánt arra akarta felhasználni, hogy annak segélyével művének reklámot csináljon. De a katolikusok nagy többsége nem fogja magát tévútra vezetetni.

*** Megkezdődtek a vakációk.** Tegnap már majdnem minden iskolában bevégezték a vizsgálatokat. A statisztikai eredmény bizony lehetne jobb is, de hát olyan óriási tananyag mellett, mint aminőt a kulturminiszter előírt, bizony ez is fényesnek jelezhető. Aki meghallgatta azokat a vizsgálatokat, amelyeket azok a vézna képű sovány gyermekek végig drukoltak, önkéntelenül így vélekedett: Jobb lenne valamivel kevesebb tudomány és több fizikai erő. Szóval a vizsgálatoknak is vége és következnek a vakációk. A szülőknek egy elodázhatalan kötelességük van ilyen körülmények között, hogy a gyermekeket ez alatt a kéthónapi szünidő alatt engedjék gond nélkül szórakozni. Hátha gyűjtenek annyi erőt a vakáció alatt, mely arányban fog állani azzal a szigorú kötelességekkel, melyek az új iskolai évben állanak elő a tanulókkal szemben. A beiratások a premontrei főgymnáziumban június hó 30-tól július hó 4-ig történnek.

emlékszel? Oh, azok boldog idők voltak és nem is jönnek azok vissza többé.

És az alig nyolcz éves gyermek keserves könnyeket hullatott.

«Most senki sem törődik velünk. Mint Juliettől hallom, mostani anyánk nem gondol senkivel, csak magával, meg a mulatságokkal és a színházzal; reánk alig néz és akkor is olyan idegenen.»

És itt ismét erőt vett rajta a köhögés, mely oly tompán hangzott vissza a csendes szobában.

«A papa talán nincs itthon, mondá kis szünet mulva Jean, mert lehetetlen, hogy itt a mellékszobában ne hallják meg, hogy ébren vagyunk. Hányszor jött ki drága jó anyánk egy éjjel; majd vizet adott, hol betakart és mindannyiszor megcsókolt. Te Georg én azon gondolkodtam az előbb, hogy miért nem gyászoljuk mi is, mint mások édes anyjukat? Emlékszel, mikor a kis Clarisse anyja halt meg itt a szomszédban, mennyi ideig gyászolta? Minket még a temetésre sem engedtek. Csak egyszer látniattam volna utoljára, hiszen beteg sem volt és egyszer csak arra ébredtünk fel, hogy nincsen meg drága jó anyánk.»

Még tovább beszélt volna talán, de észrevette, hogy öcsese kimerülten elszenderült, ő is lefeküdt, hátha ő is el tudna aludni; és pár perc múlva rajta is megkönyörült az álom.

A szobában minden csendes lett, csak a gyermekek rendetlen lélegzése volt hallható. Az ajtó most alig hallhatóan megnyílt. Mintha egy jótékony angyal jött volna le az égről és

*** Vérengző örült.** Jorgován Illés 18 esztendősek péklegényt pár nap előtt durva magaviselete miatt elcsapták a temesvári Meiszner-féle péküzlethől. A legény gyalog elkóborolt a közeli Gyarmatha községbe, a hol azelőtt soha sem járt s ott az által tette magát feltűnővé, hogy az utcán játszó gyermekeket üldözte s egyiküket a kutba akarta dobni, a miben még jókor megakadályozták. A községi örök azonban nem bántották: Egy reggel Jorgován a közeli réten esatangolt, a hol egy Birszku Mari nevű éltesebb paraszttasszony sárlóval vágta a takarmányt. Mikor Jorgován az asszonyt megpillantotta, szó nélkül rárohant, kiragadta kezéből a sárlót s azzal a nyakszirtig ható rémítő vágást ejtett rajta, úgy hogy az asszony szörnyet halt. A gyilkos azonban ezzel nem érte be, hanem villámsebességgel tovább vágta és szúrta áldozatát, úgy hogy mire a közelben dolgozó emberek odasieltek, a szerencsétlen asszony holtteste véres hústömeghez hasonlított. A felbőszült parasztok alig tudták kézrekeríteni a gyilkost, mert az a hus és vérfoszlányoktól borított sárlóval és egy kaszával kétségbeesetten védekezett. Ha a csendőrök idején meg nem jelentek volna a helyszínen, a parasztok menthetlenül agyonverték volna a gyilkost. A törvényszéki orvos negyvenhárom sebet talált az áldozat testén, melyek közül husz föltétlenül halálos. A törvényszéki küldöttek előtt a gyilkos szinte naivul viselkedett. A mezőn — ugymond — egy boszorkány vigyorgott rá és sárlóval suhintott feléje. Erre ő kiragadta a sárlót és egyszer megvágta, de hogy tovább mi történt, arra nem tud emlékezni. Csak azt kéri, hogy eresszék szabadon, mert munkába kell állnia. A gyermekarcu gyilkos első pillantásra örültnek látszik s a borzalmas tettet gyilkossági mániából követhette el.

*** A kintornás család és a majom-tulajdonos.** A bihari hágón szálltak meg Andrikó György majom mutogató és Takács János kintornás a családjával. Békés egyetértésben éltek a nagyvásár ideje alatt; Takács kintornázott és Andrikó meg a majmot tánczoltatta hozzá. Ezt a békés együttélést megzavarta tegnap egy kis esemény. Andrikónak eltűnt a csupa krajezárokból álló harmincz forintja. A gyanu csakis a kintornás családra eshetett és ezen először összekaptak, ütlegelték egymást és végül még az egyik szegény lónak is kiszúrták az egyik szemét. A nagy háboru után megjött a békekötés ideje is. Kiegyeztek aképpen, hogy Takács János adott Andrikónak az ellopott pénz fedezetéül egy 30 frtos váltót, de hogy annál hitelesebb legyen elfogadóképpen aláíratta károssal is. Mikor a jogtu-

dós koresmáros felvilágosította, hogy ez csak olyan »nesze semmi, fogd meg jól«, felment panaszra a rendőrséghez.

*** A mezőhegyesi kadétek vizsgája.** Tudósítónk írja, hogy mult szombaton folyt le az oda beosztott kadétek vizsgája, még pedig fényes eredménnyel, amennyiben a vizsgázók fele kitűnő feleleteket adott. A bizottság Budapestről érkezett az állami mentelepre és egy tábornok, egy miniszteri tanácsos és tanári karból állott. Este a Central-hotelben társasvacsora volt, melyen a tisztikaron kívül a kadétek is részt vettek. Ezzel kapcsolatban azt is jelenti levelezőnk, hogy vasárnap Bécsből tizenkilenc lovastiszt érkezett Mezőhegyesre a kincstári lovak megtekintése céljából. Bizony érdemes is azokat megnézni, mert rendkívül szép példányok.

*** Térzene a Schlauch parkban.** A »József főherceg« nevét viselő 37-ik számú gyalogezred kitűnő zenekara ma este 6—7 óráig a »Schlauch«-en válogatott műsorral térzenét ad. Az élvezetes katonazenére felesleges a közönség figyelmét bővebben felhívunk.

*** Egyleti hírek.** A margitai olvasó egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta; azonban a tenkei temetkezési egyesület alapszabályait — mivel még azon némi módosításokat kell eszközölni — visszaküldte a nevezett egyesület elnökségének leendő kézbesítés végett. — A szalárdi társalkodó egyesület alapszabályainak jóváhagyását tudatós miniszteri leiratot tegnapi számában közli a hivatalos lap.

*** A jószívű.** No, Károlyka, mi akarsz lenni, ha majd megnősz?

— Hittérítő.

— Ez szép és nemes dolog. Magasztos hivatás! Magad eszelte ezt ki, Károlyka?

— Igen, mert nagyon szeretném egyszer látni, a mikor a vadak megsütnek egy embert.

*** Riadalom a baromvásárban.** Tegnapelőtt a nagyvárad országos vásárban öt darab száj- és körömfájásban szenvedő ökröt talált Soós Károly állami állatorvos. Az eset nagy feltűnést keltett, mert a becsempészett beteg jószágok megfertőztették a vásárteret és az állatorvosok véleménye alapján azonnal szét

árasztotta volna el áldásával a szerény szobáskát. A szeretet jótékony meleg lehetete suhant át mindenre és a gyermekek álma nyugodtabb lett, mosolyogtak boldogan. Miért nem volt ott egy őrszellem, a ki a boldog valóra ébresztette volna az álomba szenderült ártatlanokat. Ha tudták volna, milyen éji látogatójuk lesz, küzdöttek volna az álom ellen és ébren várták volna.

A fájdalomtól megörnyedt nő alak felve tekintett körül, mindenütt üldözőket vélt látni. Lélegzetét visszafojtá, nehogy elárulja magát. Oh pedig hogy repesett szíve örömeiben, midőn imádott gyermekeit meglátta. Majd elnyelte őket tekintetével, ágyukhoz közeledett, lehajolt hozzájuk, ajka majd megérinté azon drága ajkakát, melynek mézét olyan régen nem szívtá. De hirtelen eszébe jutott, hogy a gyermekek felébredhetnek és örömkifejezésük fölébreszthetné a csak egy szőnyeg ajtó által elválasztott mellékszobában alvó apát és akkor — oh szörnyű gondolat! — át kellene újra szenvednie a megaláztatást, hogy másodszor utasíttassék ki innen, hol egykor oly boldog volt. Nem, ezt nem akarta.

És összeszedte minden erejét, hogy ellentállhasson a vágynak gyermekeit szívéhez ölelni. Az ágy mellett levő székre ült és elgondolkodott helyzete borzasztóságán.

«Beh nyomorult vagyok» — sutogá, mi alatt kezeit görcsösen szorította egymásba, »saját gyermekeimmel felve, remegve kell lennem, remegve, nehogy felfedezessem, mint egy tolvaj. Oh és ez mind egy furfangos nő műve. Hát így diadalmaskodik a sátán az ártatlanokon?

És te nemezis ezt nyugodtan nézed, kezeidet öledben pihenteted és nem lépsz elő?

Arca szörnyen megváltozott, szemei vadul kimeredtek és az ajtóra tapadtak, mely őt férjétől és azon nőtől elválasztá, ki boldogsága szilárd épületét szétrombolá.

Feje a gondolatok nehéz sulya alatt ölébe hanyatlott; kábultan tétozva nézett maga elé.

Nem vette észre, hogy a kis ajtó kinyílt és azon nesztelenül, mint egy árnyalak férje lépett ki. Megpillantva az összegörnyedt nőt, szólni akart, de rögtön megérté a helyzetet. Közeledett hozzá és gyöngéden megérinté kezével vállát.

A nő felpillantott. Meglátta a szeretett férfit és sikoly lebbent el ajkán. A szegénytől és félelemtől leroskadt volna, ha férje fájdalmas, de nem haragos tekintete fel nem bátorítja.

Te itt édes Claire? És ebben az időben? Szólt a férfi örömtől reszkelve. Azt jöttél e megnézni, hogy bántik gyermekeiddel azon asszonyi szörnyeteg, ki téged e házból kiűzött? Oh miért is hagytál el bennünket, miért hagytál szavaimra, melyeket nekem a sátán sugott be. Miért nem ellenkeztél és ébresztettél a szörnyű valóra és következményeire, mik nyomban követték eltávozásodat. Nyomorultta, szerencsétlenné tettél örökre. De nem, nem örökre. Maradj itt és újra beköltözik házukba a béke és boldogság.

A férfi gyöngéden ölelte keblére nejét, ki a gyönyörtől alétan hajította vállára fejét.

Mindketten felfogták helyzetüket, hogy a visszatérés határos a lehetetlenséggel.

És mégis boldogok voltak. És boldogságuk-

akarták oszlatni a vásárt. Tegnap e tárgyban megtették a hivatalos intézkedéseket és a teret ma hatósági orvos közbejöttével mellett fogják fertőtleníteni. Nincs kizárva, hogy a miniszter szigorúbb intézkedéseket is talál elrendelni, a mitől igazán óvjon bennünket a mindenható állam, mert a mostani nagyvásárunk sem ért egy pipadohányt a sertészárlat miatt.

* **A lourdesi zarándoklat** iránt, mely Budapestről augusztus végén indul el, országsszerte nagy az érdeklődés. Eddig számosan jelentkeztek úgy a papság, mint a nagyközönség köréből. A zarándoklatra előjegyzéseket elfogad dr. Bart Iván tanulmányi felügyelő a budapesti központi papnevelő intézetben, a kihez mindennemű írásbeli megkeresés küldendő. A zarándoklatban hír szerint részt vesz a magyar püspöki kar több tagja is.

* **Egy ló kirugta a fogait.** Tegnap délután a nagypiaczon majd életét vesztette egy vad ló miatt Cse g ő d i Lajosné jákóhodosi élt asszony, amint elhaladt a Hegedűs György vízesgyámi lakos szekere mellett; az egyik ló úgy megrugta az öreg asszonyt, hogy az alsó fogai kihulltak. A sérült a rugás után elájult, de azután felocsózták és a maga lábán tért a saját szekerükhöz.

* **Tromf!** Egy biharmegyei emberrel érdekes dolog történt a püspökladányi vasútállomáson. A vonat indulóban volt már, mikor a megkésztetett utas odarohant az egyik kocsihoz és az állomás főnök figyelemztetése daczára egy ügyes ugrással fentemett a robogó vonaton. A másik pillanatban a kupé ablakán kihajolva számárfületek mutatott a kedélyes utazó az állomásfőnöknek. Azonban ez sem volt rest és azonnal leintette a vonatot. A közönség értetlenségével várt, hogy mi fog most történni? A derék főnök pedig a kellő udvariassággal leszállásra szólította fel a számárfületek mutató megsejpepent urat, s megkínálva egy szivarral, a pálya udvaron maga mellé ültette, a vonatvezetőhöz pedig odakiáltott:

— Me... e... het.

És a vonat lassan, csendes zakatolással indulni kezdett a vágányokon, miközben a közönség minden tagja kinézett az ablakokon, hátha mégis történik valami. És történt. A vonat már robogott, az állomásfőnök a leszállított ur elé állva, visszamutatja neki a számárfületeket. A perron közönsége tapsolt, kacagott, az ismeretlen ur pedig eltűnt.

* **Rossz helyre tette a pénzét.** Grecz kő Lajos mezőkeresztesi kereskedő különös módon vesztett el vagy 82 forintot. A kocsián hagyta a papírba csavart koronákat, míg a boltba ment petroleumot rendelni. Vigyázta

ban nem figyeltek arra, hogy az ajtó egész zajjal kinyílt. Kilépett azon a megtestesült furia, a másik asszony. Kezében öldöklő fegyver. Nem tétozva. Megérlelt terv volt ez nála, csak alkalmra várt.

»Hát ez oka a szomorúságnak, kedves férjem uram; szólt gyűlölettel — az ártatlan galamb újra befészkelte magát szívébe? Na jól van, turbékoljatok. Vad haraggal, gyűlölettel nyomta meg a fegyvert, a mely eldőrdült, hogy a halálban egyesítse azokat, kiket ez életben szétválasztott.

Gyermekeik ágya előtt vértől borítva borultak egymásra és arcuk mosolygott a boldogság érzetében, melyben a halál őket meglepte.

Apróság.

Ő az okosabb. Egy párisi népgyűlésből közli a Figaro a következő jelenetet:

A népgyűlésen részt vett egy orvos, a ki a szószerkekre lépve, beszélt a szociális mozgalmakról és kijelentette, hogy a népnek meg kell adni, a mit követel.

— A nép a burzsoák fogait követeli! ordította valaki a hallgatóság közül.

A orvos hevesen protestált, irtóztató zsi-vaj keletkezett és valaki jóakaró hangon így parkodott az orvost lecsendesíteni:

— Engedjen neki, hiszen ön az okosabb!

ugyan szemmel a kocsit, de hiába vigyázta, mert a lovai valamitől megbokrosodtak és elragadtak. Az ülésen hagyott koronák lehulltak és azon módon el is tűntek.

* **Török temetés a fővárosban.** Négyszáznyolcvan éve nem volt a fővárosban olyan temetés, mint a napokban. Egy mohamedán vallású bosnyák katonát temettek, — török szertartás szerint. A bécsi török nagykövetségtől lehivatták az imámot, a ki a szertartást végezte. A halottat nem öltöztették fel, csak lepedőbe burkolták s egy deszkára téve négy bajtársa vitte ki a katonai temetőbe, a hol egy részt külön kellett elkeríteni, mert mohamedán halott még nem nyugszik a katonai temetőben. A halottat bajtársai kikísérték utolsó útjára, valamint századának egész tisztikara.

* **Szaporodunk.** Nagyváradon született 30 gyermek, 19 fiu, 11 leány, a születési arányszám 35‰, — elhalt 23 egyén, közöttük 2 idegen, a halálozási arányszám 25‰ a helybelieknél. — Hevenyfertőző betegségek közül a ronszoló toroklob és hasi hagymáz okoztak 1—1 esetben halált; öt-éven alól elhalt 12 gyermek. A törvénytelen születések száma 10.

APRÓ HIREK. Örült a vonaton. Nagy izgalmat okozott Petrovics Miklós előkelő verseczi kereskedő esete, a ki Bécsből hazafelé utazva, megörült és a szegedi állomáson »Sósüfűdő«-t kiáltással leugrott a vonatról, még mielőtt megállt volna. A rendőrség a szerencsétlen kereskedőt be-szállította a városi közkórházba, családját pedig táviratilag értesítette a szomorú esetről. — **Agyon-éheztette a gyermekét.** A Szeged melletti Rőszkén Nedelkov Mária fiatal varróleány csecsemő gyermekét éhen veszni hagyta, esakhogy megsabaduljon tőle. A kis csecsemő tizenkilen-cz n a p i g k i n l ó d o t t, m i g m e g h a l t. A l e k e t t e n a n y á t l e t a r t ó z t a t t á k. — **Öngyilkos rendőr.** Vésztőn Gy ü l v é s z J á n o s k ö z s é g i r e n d ő r i s m e r e t l e n o k b ó l a g y o n l ó t t e m a g á t.

**

x **Karlsbadi cipők,** kalapok, fehér, színes és *tourista* ingek, gallérok, kézelők, zsebkendők, *nyakkendők*, selyemkesztyűk, *legújabb Kópácsi derékövek* legolcsóbban beszerezhetők **Fabry Testvérek** divatruházában Nagyváradon, (Olaszi, Fő-utca.)

x **Urak figyelmébe!** Szíves megtekintésre kérem *kalap-, cipő- és divatru* raktáramat. — Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét *fehér- és színes- batist* ingekre, férfi-, női- és gyermek *sárgacipőkre*. **Stern Lajos** divatru raktára Bémer-tér, (Poynár ház.)

Vonatok érkezési és indulási ideje 1895. május 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 3-42.	Budapest felé 2-26, 8-43, 11-04, 11-32, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskőh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskőh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kőtről 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Érmihályfalváról 8-10, 9-14.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix fűrdőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*.	Szent-László és Félix fűrdőbe 6-40*, 8-39, 2-05*, 4-45, 7-20, 9-19*.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.
A *-gal jelölt vonatok csak vásár- és ünnepnapokon közlekednek.

I R O D A L O M.

Előfizetési felhívás.

»Megölt szívek« ezimen egy tizenkét iv terjedelmű regény jelenik meg tőlem július havában. A csinos kiállítású s történelmi háttérű regény előfizetési ára 80 kr., bolti ára jóval magasabb lesz.

Tíz előfizetőt gyűjtőnek diszpédánnyal, 5 előfizetőt gyűjtőnek tiszteletpédánnyal szolgál.

Az előfizetési pénzek legkésőbb július végéig czimemre (Budapest, Almássy-tér 1. sz. a.) küldendők.

Budapest, 1895. jun. 20-án.

Farkas Emőd.

E G Y L E T.

A Sz.-László nyomda részvénytársaság tegnap délután a Sz. József intézet nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlésre a vidékiek közül is többen jöttek be. 283 részvény, tehát több mint $\frac{2}{3}$ -ad rész volt képviselve.

A közgyűlést d. u. 5 órakor nyitotta meg Schiefner Ede, pápai praelatus prépostkanonok, a részvénytársaság elnöke. A jegyzőkönyv vezetésére Székely István dr. theol. tanárt és társulati igazgató tagot kérte fel és konstata, hogy a gyűlésen 283 részvény lévén képviselve, az határozatképes. Megnyitó beszédében előadta a közgyűlés összehívásának czélját: tájékozni a részvényeseket az üzembe hozott nyomda és a már fél éves lap helyzetéről és a vállalat fejlesztése érdekében kérni a részvénytőke felemelését. Az elnöki megnyitó után érdeklődéssel hallgatták a részvényesek az igazgatói és a felügyelői jelentést, melyeket dr. Székely István theol. tanár, részvénytársulati igazgató tag olvasott fel. A jelentést tudomásul vették a részvényesek, a részvénytőke felemelését pedig egyhangulag elhatározták s annak kivitelével az igazgatóságot bízták meg. A kibocsátandó új részvények befizetési határidejét szeptember 1-re tették.

A jelenlévő részvényesek nyomban meg is kezdték az aláírást, mely a legszebb reményekre jogosít.

Rézman Márton peterdi plébános indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel bizalmat és köszönetet szavazott az igazgatóságnak eddig kifejtett önzetlen működéséért és kéri azt a jövőben is. Elnök a jegyzőkönyv hi-telestítésére Gabriely Lajos plébános és Fetsér Antal szentszéki jegyző részvényeseket kérte fel, mire a közgyűlés elnök elzetésével véget ért.

Elmaradt választmányi ülés. A »biharmegyei régészeti és történelmi egyeslet« tegnap délután 5 órára kitűzött választmányi ülését közbejött akadályok miatt nem lehetett megtartani. Az ülés bizonytalan időre elhalasztott.

Igazságszolgáltatás.

Sarkadi József sajtópöre.

— A mai esküdtszéki tárgyalás. —

Nagy érdeklődés nyilvánul városszerte a Sarkadi József volt ipartestületi jegyző által Gyagyovszky Viktor és Madas Lajos ellen indított esküdtszéki tárgyalás iránt, mely ma délelőtt 9 órakor kezdődik.

A sajtóper előzményei a következők:

Múlt évben az ipartestületi elnökválasztás alkalmával Gyagyovszky és Madas egy röpiratot osztogattak szét az iparosok közt.

A röpirat czíme »Az anarchia felé« volt és Sarkadi József ipartestületi jegyző lemondásának előzményeivel foglalkozott s Sarkadit a B. T. K.-be ütköző cselekmények elkövetésével vádolta.

A röpiratot a Szigligeti nyomdában nyomtatták. A szerző neve nem volt a röpiraton.

Sarkadi József tehát ismeretlen támadója ellen indította meg a sajtópert és a vizsgálat nyomán kitűnt, hogy a röpirat szerzői Gyagyovszky Viktor és Madas Lajos.

Ezek fognak tehát ma az esküdtszék előtt vádlottakként állani.

Esküdtékül a II. évnegyed 12 esküdtje van beidézve. Erkölesi tanukul Sarkadi József Mezey Mihály kir. közjegyzőt, Hegedűs Géza főpénztárnokot, Darvassy Lajos városi tanácsost és volt iparhatósági biztost, Daday Józsefet, Ifj. Rimler Károly rendőrkapitányt és az időközben elhalt Pelikán Ignác volt ipartestületi pénztárnokot nevezte meg.

A mai tárgyalásra a bíróság a következőkép alakult meg: Millye Gyula elnök, K. Nagy Sándor, Nagy József bírák és, Halász Zsigmond jegyző.

A Sarkadi József ügyvéde Hlatky Endre; a Gyagyovszky Viktoré dr. Várady Zsigmond, a Madas Lajosé Dr. Kiss Dénes.

A nagyfoku érdeklődést legjobban illusztrálja az a körülmény, hogy már tegnap délre a kibocsátott 300 belépő jegyet a közönség mind elkapkodta.

M u l a t s á g.

A ker. ifjak köre vigalmi bizottsága közel 2000 meghívót bocsátott ki, mivel ép az ilyen nagy számban való expedálás mellett könnyen megeshetik, hogy valaki tévedésből nem kapott meghívót, e rendező bizottság ezúton kéri fel azokat, a kik esetleg — tévedésből — nem kaptak meghívókat, de arra reflektálnak, hogy szíveskedjenek kérelmükkel a rendező bizotts. elnökéhez Ajtay Gyulához fordulni.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán: *Párisi regény*. Fenyvessy E. ur fellépésével.

Csütörtökön: *Demimonde*. Fenyvessy Emil ur fellépésével.

Pénteken: *Három testőr*. Fenyvessy Emil ur utolsó vendégfellépésével.

Szombaton: d. u. *Dobó Katicza*. — Este: *Parasztbecsület*. Opera és *Tél apó*. Dramolette itt először.

Vasárnap: d. u. *Gazdag szegények*. — Este: *Ejje az erdőn*.

Az új czég.

— Junius 24. —

A közönség már nem igen szereti az ugynevezett »színműveket« nem pedig azért, mert ezek többnyire olyan megszokott, mondhatni társadalmi félszeregeket ostromoznak és pedig eléggé — kiméletlenül. Az ember nem szereti, ha feddik, az erkölcsi prédikációkat senkitől, még barátjától, testvérétől sem türi, annál kevésbé érinti kellemesen, ha a színpadról hallja. Vigjátékokban jól mulat egyes félszeg és ügyesen jellemzett típusokon, mert a komikumban kevésbé érzé, hogy minden reá is vonatkozhat; de a komoly feddéstől, amely leplezetlenül tárja fel fogyatkozásait és gyarlóságait — irtózik. Azért nézték meg tegnap oly kevesen *Sardou*-nak a századvégi színműíró királyának, nagyhátasú és rendkívüli természetességgel megalkotott színművét »Az új czég«t. S miután a darab — és ez tény — meglehetősen unalmasan indult, a csekély számú közönségből is sokan eltávoztak; azonban, a kik végighallgatták, nem bánták meg, mert a színműnek tendenciózus és a maga természetes egyszerűségében is megrázó ereje mindenkit képes volt meghatni.

Hiszen a régi jó — mondjuk konservatív polgári családnak egymás iránt érzett rendkívüli ragaszkodását, szeretetét, áldozatkészségét és ezzel ellentétben az elégedetlenséget, kapkodást, a »modern haladást«, a swindle-reit, bukást, gyalázatot a legmesteribb kézzel festi *Sardou*.

S mindezen szépségeknek kellő felfogását és méltánylását kiválóan elősegítette a legaprább részletekig összevágó előadás.

Fenyvessy Emilnek De Marcille szerepében csekély tér jutott, azonban ezt is kiváló előnyére aknázták ki; úgy mutatta be magát most is, mint a milyennek őt ismerjük: könnyednek, feszitlennek. Művészetének egyik újabb oldalát azon jelenetben ismertük meg, a melyben az opiumot megissza: arc- és szemjátéka a legkiválóbb jellemzésnek is becsületére váltak volna. Többször ki is tapsolták érte.

Angyal Ilka játékát a leghelyesebb felfogás és helyes mérséklet jellemzi. Balassa az öreg nagybácsi szerepében kitűnő volt és rendkívüli tetszést aratott, igen sokszor nyílt színen is kitapsolták. Nem különben igen jól alakította *Tompa*-a könnyelmű unokaöcsés szerepét. A többiek közül mint *Novák Irén*, *Delli Emma*, *Bácsné*, *Rónaszékiné*, *Gál*, *Bács*, *Ligeti Déri* stb. csak ugyanezen dicséreteket ismételhetjük.

Egy párisi regény.

Az »Egy párisi regény« ben, mely ma kerül színre a színpadon Fenyvessy Emil ur vendégfellépésével a főbb szerepeket a vendégművészen kívül Angyal Ilka, Rónaszékiné, Delli, Bácsné, Tompa, Balassa, Szendrei és Déri fogják játszani.

A *demimonde*, a legszellemesebb francia vigjátékok egyike, e hét érdekes műsorának kiváló daraja. A két főszerepet Tóvölgyi Margit és Fenyvessy Emil játsszák.

Rónaszéki premijerje Budapesten. Szombaton került színre először a budai színpadon Rónaszéki Gusztáv új boházata a »Méltóságos csizmadia« a budapesti napilapok kivétel nélkül jól fogadták az új darabot. A »Magyarország« p. o. a következőket írja:

»Méltóságos csizmadia.« a czíme a budai színpad utolsó ujdonságának. A három felvonásos boházata szerzője Rónaszéki Gusztáv vidéki színész, a ki már több kasszadarabot írt a színpadok számára. Ezen a darabján is meglátszik, hogy szerzője minden tekintetben ott hon van a színpadon, ismeri a színpadi technikát minden csínját-bínját és a helyzet kómikum iránt van érzéke. Darabjának nincs ugyan belső értéke, de van benne egy csomó kacagató figura, akik élükön a méltóságos csizmadia nem egészen eredeti alakjával, mindent elkövetnek, hogy a nézők jól mulassanak. A tegnapielőtti megmutatón a rossz idő miatt kevés közönség volt jelen, vasárnap azonban már telt ház mulatott az ujdonság néhol kissé drasztikus kómikumán. Kovács Mihály a czímszerepből kacagató figurát csinált, minden mozdulatát viharos derűtlenséggel követte. Sikertelt estéje volt Szathmárynak és Rétheynek is, míg a hölgyek közül Kápolnai Juliska tűnt ki. A darab csak e hét végén kerül újból színre, mert a vendégszereplések egyelőre leszorítják a műsorról.

REGENY-CSARNOK.

Későn.

Robinson F. W. után: M. J.

15

(Folytatás.)

Tiszta, enyhe késő őszi nap volt.

A fiatalok egy magános gyalogösvényre tértek s mintha mindjárt Arkádiában termettek volna: nem gondoltak a világ gondjaival, oly világban jártak, hol mit sem kellett adni a külsőségekre s maguknak élve sokkal jobban átérzhették saját boldogságukat.

Mily pompásul ízlett nekik a hideg sült, a rózsaszínű sonkaszelet, a fehér czipó, az olasz saláta és a finom bor!

Mindezen inyeneczdolgokat Dudley szerezte be s hozta ki egy kis kosárkában.

Vidám nevetés, kedélyes tréfák fűszerezték az uzsonnát s a boldogságból valóságos mámor fogta el a gondtalan ifjakat.

Délután öt órájában Sef véletlenül feltérintett az égre s bámulva vette észre, hogy a nap már mélyen alul szállt a láthatáron.

— Most már hagyjuk abba, Dudley, mert késő lesz, mire elérjük a vasuti állomást, — szólt a leány.

— Hadd szívjam el még e cigarettet, gyermekem, s búcsuzóul énebelj el valamelyik szép dalodat.

A leány figyelmesen nézett társa szemébe s aztán így sutogott:

— Mily szomorú lettél egyszerre! Miért?

— Igen, szomorú vagyok, — szólt Dudley vontatva.

— Mondtam talán valamit, amivel megsértettelek?

— Kérdé Sef aggódva.

— En... én tudom, hogy gyakran illetlen s kihívó vagyok, de hiszen te már ismerhetnél!

— Kérlek, mondd meg, mi hangolt le úgy?

— Néha oly hangulat fog el, melyet magam sem tudok megmagyarázni magamnak. Megbocsátasz nekem, édesem?

— Ugyan mit kellene megbocsátanom, kis bolondom?

— Azt hiszem, nem volt helyes tőlem, hogy ide hoztalak.

— S miért nem?

— Te fiatalabb vagy, mint én. Az emberek könnyen azt mondhatnák, hogy én naplopó, te pedig egy könnyelmű leány vagy.

— Soha sem adok semmit arra, amit az

emberek beszélnek, ha tudom, hogy az nem igaz! — válaszolt Sef büszkén hátravetve szép fejcskékjét.

— De a gonosz nyelvek nagyon is értenek ahhoz, hogy igazaknak tüntessék fel a valótlan-ságokat, s a világ kegyetlenül szokott itélni e mende-mondák után.

— En... én igazán nem értelek, — vallotta Sef, — te ma oly különös vagy!

— A mai napon jól átgondolom egész életemet, folytatá Dudley ünnepélyesen.

— Boldog vagy, Sef?

— Igen, felelt a leány komolyan, — oly boldog, amilyen soha nem voltam életemben.

— Ez volt az én életemnek is a legboldogabb napja és mégis szeretném, hogy bár soha sem értem volna meg!

Sef csodálkozva tekintett fel, s arcára kimondhatatlan szomorúság és bánat ült.

— Mondd meg hát, mi bánt s mire gondolsz? Viseleted egészen új előtttem, Dudley.

— Gondold meg csak, ha mi utóljára látnánk ma egymást, fájna az neked? Kérdé ez hirtelen.

— Ha utóljára látnánk egymást? ismételte a leány elhaló hangon; minden csepp vére eltűnt arcáról, s mintegy megkövülve állott a férfi előtt.

— Igen, — fájna ez neked?

A leány egy pillanatig adós maradt a felelettel, aztán büszkén s hidegen válaszolt:

— Nem, ha te nem akarnád!

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

A magyar delegáció.

Budapest, jun. 25. (Saját tud. távirata.) A magyar delegáció ma tartotta negyedik összes ülését jelen voltak a közös kormány részéről Goluchovszky, Krieghammer, Kállay. A magyar kormányból Bánffy, Fejérváry, Jósika.

A jegyzőkönyvek s többefélék hitelesítése után következik a közös hadügyminiszter jövő évi költségvetéséről.

Münnich előadó elfogadásra ajánlja a költségvetést; de egyúttal megjegyzi, hogy a 4 milliónyi többletben benne van az a 2267.970 forint, melyet ezután minden esztendőben magasabb lesz a rendes költségvetés. Ez összeg ugyanis állandó természetű tételek költsége, melyek ennél fogva ezután évenként a rendes kiadások között fognak szerepelni.

Horánszky N. elfogadja a költségvetést; de a hadügyi albizottság határozatát helyteleníti, mert elejtette a 3-ik katonai akadémia ügyét, mint főlegest, pedig e kívánság mögött az egész nemzet áll.

Abrányi K. fölveti a kérdést, hogy nem volna-e czélyszerű az ifjúságot már az elemi iskoláktól kezdve előkészíteni a katonai szolgálatra.

Pulszky A. örömmel konstatálja, hogy a 3-ik kat. akadémia szükséges voltára nézve a pártok egyetértének. De hozzáteszi, hogy ennek a szükségességnek s ürgős volta nem lett kimondva. A tartalékos tisztek által fedezve lett a tiszti hiány. Abrányi ajánlatára megjegyzi, hogy ez a téma, mint tanügyi kérdés nem ide tartozik.

Fenyvessy a miniszter válaszát tudomásul veszi; de az albizottsági javaslatot nem fogadja el.

Darányi J. különbséget tesz a Magyarországon felállítandó és a magyar nyelvű akadémia közt. Hogy a 3-ik akadémia Magyarországon lesz fölállítva, az nem kérdés, de ha a legilletékesebb helyről kijelentik, hogy az akadémia fölállítása jelenleg fölösleges, akkor kár volna 5—6 milliót kiadni, csak hogy Magyarországon is legyen akadémia. Egyébként elfogadja a javaslatot, a költségvetést és mindent.

Horánszky polemizál Pulszkyval és Darányival. Kifejtí saját álláspontját, hogy ha nem lehet olyan katonai akadémiát fölállítani, aminőt pártja kíván, akkor inkább pihenjen még az egész ügy.

Apponyi kifejti, hogy Pulszky valamikor egyetértett szólóval abban, hogy a hadsereg harc képességéhez szükséges minden kíváncsalm megadandó; de éppen ezt a harc képességet legjobban emelné a nemzeti szellem bevitele a

hadseregbe, a mi csakis nemzeti katonai nevelés által érhető el.

Tisza István a költségvetést és a tervet szükségesnek tartja, hogy ha majd elérkezik a 2-ik akadémia felállításának időpontja, már eleve tisztában lehessenek a költségekkel. Szükségesnek mondja ugyan a nemzeti szellemet a hadseregben, de a hadvezetőségnek ehhez nem szabad semmivel sem hozzájárulni.

(Ezt a fejtegetést a kormánypárti delegátusok élénk tetszésnyilatkozatokkal kísérték.)

Zichy N. gróf az építendő akadémia helyének meghatározása nélkül fölöslegesnek tartja a terveket.

Keglevich gr. hozzájárul előtte szóló fölfogásához és jobbnak tartaná, ha a 40,000 frt meleg vacsorára lenne fordítható.

Münnich záróbeszéde után a költségvetést általánosságban elfogadták.

A miniszter választását a delegáció tudomásul vette egyhangulag; az akadémia terveire vonatkozó javaslatát az albizottságnak pedig szavazattöbbséggel fogadta el.

A részletes tárgyalásnál vita nem volt. Ülés vége $\frac{3}{4}$ órakor.

Az állami anyakönyvvezetés.

Budapest, június 25. (Saját tud. táv.)

A székelyudvarhelyi reform. egyházmegye papsága gyűlésében elhatározta, hogy ezután az állami hivataloknak kiadandó anyakönyvi kivonatokat csak díjazás mellett fogja kiszolgáltatni.

Osztályok pártalakulások.

Budapest, június 25. (Saját tud. táv.)

Az egyesült német balpárt klubbulésán ma megjelent dr. Plenner, kit nagy lelkesedéssel fogadtak. A pártülés elhatározta, hogy a provis-költségvetést megszavazza. Dr. Ruzs lemondott a pártnban viselt elnöki állásáról.

Szilágyi Bécsben.

Budapest, júni 25. (Saját tud. táv.)

Bécsből jelentik, hogy Szilágyi Dezső, a magy. képviselőház elnöke ma oda érkezett.

Lázadás Krétában.

Budapest, június 25. (Saját tud. táv.)

Kréta szigetén véres összeütközés volt a lakosság és a török katonák közt. Mindkét félnek voltak halottai és sebesültjei.

Az orosz trónörökös betegsége.

Budapest, jun. 25. (Saját tud. táv.)

György nagyherceg trónörökösnek, a csár öcsének egészségi állapota jobbra fordult.

Francia terjeszkedés.

Budapest, június 25. (Saját tud. táv.)

Pekingből jelentik, hogy a ton-kingi francia birtok és Yünnan között létrejött vámegyezség Meng és Uritó városokat Franciaországnak juttatta.

A 13 huszár kivégzése.

Budapest, június 25. (Saját tud. táv.)

Bécsi hírek valótlannak állítják, hogy a Diószegi őrmester meggyilkolása miatt elfogott huszárak közül 13-at kivégeztek volna. Állítólag még a vizsgálat sem ért véget.

Dementált háborus hír.

Budapest, június 25. (Saját tud. táv.)

Konstantinápolyból hivatalosan valótlannak mondják azt a hírt, hogy a török csapatok álléptek volna a bolgár demarkációsális vonalat.

A dsiddai kormányzó.

Budapest, június 25. (Saját tud. táv.)

A porta Dsidda és Hedsasz tartományok fő-kormányzójává Achned Ratib tábornagyot nevezte ki.

Közgazdaság.

Nagyvárad kereskedelmi és iparkamara.

2746—1895. sz.

Értesítés.

A m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyárak igazgatósága megküldte kamaránkhoz a f. évi augusztus hó 1-től 1896. év július hó végéig szükséges kenő és égő repceolaj szállításának biztosítására vonatkozó pályázati hirdetményét.

Miről van szerencsénk az érdekelteket azal értesíteni, hogy a pályázati hirdetmény közzelbí feltételei a kamara hivatalánál a hivatalos órák alatt d. e. 8-tól d. u. 2 óráig megtekinthetők.

Nagyváradon, 1895. június hó 24-én.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:

Janky József s. k. **Dr. Sarkadi Lajos s. k.**
elnök. titkár.

2748—1895. sz.

Értesítés.

A temesvári cs. és kir. 7. hadtest intendanturája megküldte kamaránkhoz a cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédségek élelem szükségleteinek bérlet útján való közös biztosítása iránt kiadott pályázati hirdetményét.

Miről van szerencsénk az érdekelteket azal értesíteni, hogy a pályázati hirdetmény feltételei az alulírott kamara hivatalánál a hivatalos órák alatt d. e. 8-tól d. u. 2 óráig bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1895. június 25.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:

Janky József, s. k. **Dr. Sarkadi Lajos, s. k.**
elnök. titkár.

2744—1895. sz.

Értesítés.

Sicher Simon helybeli szállító az alulírott kamarához bejelentette, hogy a helyb. vámhivatalnál bárki részéről jövő megbízatás esetén az elvámolások közvetítését szerény díjak felszámítása mellett elvállalni szándékozik.

Miután nevezett megbízhatósága ellenesemi kifogás nem emelhető, az alulírott kamara az érdekeltek figyelmét a fentiekre ezennel felhívja.

Nagyvárad, 1895. június 22.

Nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:

Janky József, s. k. **Dr. Sarkadi Lajos, s. k.**
elnök. titkár.

Francia véleménye a nagyvárad borokról.

Csak a minap emlékeztünk meg róla, hogy mint vélekednek Németországban a nagyvárad borokról. Most legközelebb megtudtuk azt is, hogy a francziák mit tartanak borainkról. Budapestre járt francziák ugyanis, kik pedig világszerte elismert híres borgourmandok a többek közt a nagyvárad szőlőhegyen termelt borokat is megkostolták s arról a legbizalmasabban nyilatkoztak: egyikük a „Chateau Iquem”-hez hasonlította az egyik helybeli jól ismert szőlősgazdánk szőlőjében termelt 1885-ki ismert és nagyon magasztalják a vendéglőst, a kinek sikerült ilyen jó tiszta francia bort Magyarországra importálni. Ez az eset pedig mindennap megeshetik; nagy társaságokban szívesen veszik a St. Julient vagy más bordeauxi bort, pedig a mi magyar vörös boraink a saját vignettáik alatt is tökéletesen oly jók, mint a — külföldiek. Tudvalevő dolog, hogy annak előtte hadiánkól is nagymennyiségű vörös bor vándorolt Franciaországba, melyet francia firmával el látva drága pénzen visszavásároltunk. Mindezekből az következik, hogy nem a termelés hiányos volta, mint inkább a fogyasztó közönség

oka annak, ha a bortermelés haladása nem áll arányban boraink kifogástalan minőségével, mert a fogyasztók legnagyobb része — eddig legalább — mindig csak a borok külföldi származását, nem pedig minőségét vette tekintetbe.

Nagyvárad hetivásár.

— Június 25. —

Vásári árjegyzék a nagyvárad piacton 1895. június 18-ik napján tartott vásárban eladott természetények és élelmiszereknek.

Tiszta buza 6.80.—6.50 Kétszeres buza 6.20.—5.90. Rozs 5.90.—5.70. Árpa 6.00.—5.60 Zab 6.70.—6.50 Tengeri 7.—6.70 Borsó 15.— Lenese 16.— Bab 9.— Köleskása 13.— Burgonya 4.30. Lángliszt 12.50 Zsemlyelisz 11.50 Fehérkenyér liszt 11.50 Barnakenyér liszt 9.— Széna fuvarral 4.— Szalma fuvarral 2.— Szalonna 58.— 6 kiló zsúp-szalma 08 kr, 150 kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifabikk 3.—, tölgy 2.80, cser 3.30. 100 kiló marhahus 52.—. Öntött gyertya 54.—. Lámpaalaj 50.—. Egy liter bor 60.—, új 40. Pálinka 26.—, szilvapálinka 80, szesz 95. Egy métermázsza kő-só 10.70, nyers fagygyu 26.—, olvasztott fagygyu 38.—, szappan 26.—, birka gyapju 95.—, magyar gyapju 38.44. Egy hektoliter 6-bor 40.—, új-bor 30.—, mész 1.25, kemény faszén 2.90 puha faszén —, kendermag 1.3—, köles 8.—, repeze —, dió 18.—, mogyoró —, aszu szilva 16.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalonna 62, sertéshus 52, juh-hus 36, veres hagyma 20, fog-hagyma 38, bors 1.40, paprika 1.40 barna kenyér 09. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny 8.30. 1 mm. Luczernamag 48-tól 50 frtig, 1 mm. Lóhere 64—70 1 mm. Burgondi 32—40.

Marha ártáblázat 1895. június 25-ről:

Egy pár első rendű jármás ökör 420—, egy pár másodrendű jármás ökör 265—, egy pár harmadrendű jármás ökör 160—, 1 pár fejős tehén 170—, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 95—, 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 75—, 1 drb. veres borju 10.0, 1 drb. fél éves borju 38—, 1 drb. egy éves borju 42—, két éves borju 54—, 1 drb. hizott sertés 60—, 1 pár fél éves sertés —, 1 pár egy évsertés —, 1 pár két éves sertés —, egydrb. jó igásló 60—, 1 pár ökrbőr 24—, egypár tehénbőr 17—, borjubőr 5—, 1 pár lóbor 09.—, 1 pár bárány bőr 3.—.

Forgalmi kimutatás 1895. évi június hó 25-ről: Tiszta buza körülbelül 400 hltr, kétszeres buza 100 hltr, rozs 150 hltr, árpa 100 hltr, zab 300 hltr, tengeri 400 hltr, burgonya 1400 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 80 drb, félhizott 0.—, sovány —, süldő 000, malacz 000, hizott marha 100, jármás ökör 4000, fejős tehén 1400, borju 1200, bivaly 120, juh és bárány 2000, ló 3827.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. június 24.

Budapest, június 24. I. Készárúüzlet. Buzát ma mérsékeltén kínáltak, — a vételkedv korlátolt volt és lanya irányzat mellett 15.000 q. hazai buza kelt el 10 krral olcsóbb áron.

Idegen buzákban nem volt forgalom. Rozs irányzata vevők tartózkodása folytán csöndes, ára 5.60—5.75 frton Budapesten.

Tengeri irányzata szintén lanya, az árak esekély forgalom mellett olcsóbb.

Árpa irányzata és ára változatlan.

Zab irányzata lanyhának mondható, a mit a csekély felhozatal tesz érthetővé.

Mai hivatalos jegyzék effektív árakban.

B u z a									
F A J		Minős. súly hektol.	100 kgr. ára	Minős. súly hektol.	100 kgr. ára				
		frttól	frtig			frttól	frtig		
Bánsági	— — uj	78	6.85	6.90	79	6.90	6.95		
„	— — uj	80	6.95	7.—	81	7.—	7.05		
„	— — uj	82	7.05	7.10	—	—	—		
Tiszavidéki	— — uj	78	6.90	6.95	79	6.95	7.—		
„	— — uj	80	7.—	7.05	81	7.05	7.10		
„	— — uj	82	7.10	7.15	—	—	—		
Pestvidéki	— — uj	78	6.85	6.90	79	6.80	6.95		
„	— — uj	80	6.95	7.—	81	7.—	7.05		
„	— — uj	82	7.05	7.10	—	—	—		
Fejérmegyei	— — uj	78	6.85	6.90	79	6.90	6.95		
„	— — uj	80	6.95	7.—	81	7.—	7.05		
„	— — uj	82	7.05	7.10	—	—	—		
Bácskai	— — uj	78	6.95	7.—	79	7.—	7.05		
„	— — uj	80	7.05	7.10	81	7.10	7.15		
„	— — uj	82	7.15	7.20	—	—	—		

II. Határidőüzlet. Amerika tegnap 1 centtel olcsóbb áremelkedést jelentett. Az időjárás és a vevők tartózkodása folytán buza és rozs 9—10 krral tengeri 14 krral esett vissza.

Előfordult kötések: buza őszre 6.98—7.05 frt. buza őszre 6.97—7.02 forint, rozs őszre 5.82—5.87 frt, tengeri júniusra 6.40—6.43 forint, tengeri augusztus—szept.-re 6.14—6.45 frt, zab őszre 5.75—5.81 frt, káposzta-repeze augusztus—szeptemberre 10.30—10.45 forint.

Záratkor maradt: buza őszre 7.06—7.07 forint, buza őszre 7.07—7.08 frton, rozs őszre 5.89—5.93 frton, tengeri júliusra 6.27—6.30 frton, tengeri július—augusztusra 6.25—6.37 frton, zab őszre 5.79—5.80 frton, káposzta-repeze augusztusra—szeptemberre 10.35—10.50 forint.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. június 25-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	123.50
Magyar koronajárdék —	— — — —	99.40
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — —	125.75
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — —	103.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	— — — —	123.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.—
Italmérési jog megváltási kötvény —	— — — —	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény —	— — — —	98.75
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön —	— — — —	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön —	— — — —	147.—
Osztrák járadék papírban —	— — — —	101.—
Osztrák járadék ezüstben —	— — — —	101.—
Osztrák járadék aranyban —	— — — —	123.—
Osztrák korona járadék —	— — — —	101.25
1860. osztr. államsorsjegyek —	— — — —	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény —	— — — —	1079.—
Magyar hitelbank részvény —	— — — —	492.—
Osztrák hitelintézet részvény —	— — — —	408.60
Osztrák-magyar államvasúti részvény —	— — — —	443.—
20 frankos arany (Napoleon d'or) —	— — — —	958.—
Német birodalmi márká —	— — — —	59.25
London vista —	— — — —	121.10
Paris vista —	— — — —	48.05
20 márkás arany —	— — — —	11.85

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Fenyvessy Emil fellépésével.

Nagy bérlet 56-ik szám.

II. Kis bérlet 16-ik szám

Páros.

Páros.

Szerdán, 1895. június hó 26-án.

Egy párizsi regény.

Francia színmű.

Az előadás kezdete fél 8, vége fél 10 órakor.

Holnap esütőtökön, június hó 27-én, bérletfolyamban.

DEMIMONDE.

Vígjáték.

NYILTÉR.

Czukrászda átvétel.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a **Rusz és Netyő-féle**

czukrászdát

Fröhlich Józseftől átvettem és nevem alatt tovább vezetni fogom. Czukrászdámban naponta a legfinomabb **Kugler-féle sütemények** kaphatók. Továbbá bel- és külföldi **czukorkák, bonbonerek, Casetták** és különféle **disztárgyak**.

Fagylaltok

adagoként és díszformában, valamint Parfé a legújabb divat szerint elegáns kivitelben.

LEGUJABB TORTÁK

Pompadour és **Alacs-féle párisi dió-torta** bármikor megrendelhető.

Vidéki megrendelések azonnal fogantatnak és gondosan csomagoltatnak.

Hivatkozva 15 évi bel- és külföldön szerzett tapasztalataimra, képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek is megfelelni.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Alacs Árpád,

(168) 1—3

czukrász

Nagyvárad, Bémer-tér.

Sztojcai Gyógyfürdő

(Erdély, Szolnok-Dobokamegye)

megnyitott június hó 15-én.

Ezen égvényes konyhasós savanyúvíz kitűnően bizonyult **heveny-, idült gyomor- és bélhurutban**, a légzőszervek **hurutos bántalmaiban**, **máj-, epe- és vesebajokban**, **gyomor- és belsőbbében**, **alfesti vérbőségben**, **aranyérben**, **sárgaság**, **epekővekben**, a **vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban**, **húgykő képződéseknél** stb. A fürdő szépséget és gyógyberendezési szempontjából a fürdő új igazgatósága azon van, hogy a forrás legintenzívebb kezelése nagyszámu, szép és egészséges lakások berendezése, valamint minden lehető kényelem biztosítása által az üdülésre vágyó és gyógyulást kereső közönség igényeinek minden tekintetben megfeleljen.

A fürdőben **ívó-, fürdő- és beléző** gyógy mód alkalmaztatik.

Hidegvízgyógyintézet-zuhanyok.

Massage savó-szőlő kúra.

A vendéglő vezetését egy budapesti jó hírű főszakács vette át, ki magyar-francia konyhát tart, a betegeknek orvosi utasítás és gyógyjavallat szerint főzet. — A vendégek szórakoztatására vannak: a park erdei **fényes sétányok**, **teke-pálya**, **olvasó- és társalgó-terem**, **hangversenyek**, **bálok**, **ugyszintén jó cigány zenekar**.

Vasúti állomás Galgó állomástól a fürdőig és viszont **társas- és magánkocsik** közlekednek. **Társas-kocsi viteldij személyenkint 1 frt.**

Fürdő-orvos és gyógytár helyben.

Levelek és sürgönyök a nap bármely szakában feladhatók.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad

(163) 2—10

a fürdőigazgatóság.

Bor-eladás.

Gróf Stubenberg József

pinczészetéből saját termésű érmel-léki borok palackokban, valamint hordóban eladók. Bővebb tudósítást és árjegyzéket ad a számlartól hivatal Székelyhidon (Biharm.)

(137) 23—30

Első rangu látványosság!

Budapesti Panopticum

Nagyváradon, a nagypiaczon.

Nagy Panopticum és Mechanikai

MUZEUM!

Életnagyságu és mozgó viaszalakok,

melyek hasonlatosságuk, csodálatra méltó jelmezük és bámulatos mechanikájuk által méltó feltűnést keltenek. Ezen művésziesen elkészített csoportozatok valódi műdarabok és minden nagyobb kiállításon kitüntetve lettek.

A sok kiállított viaszalak közül különösen kiemelendő:

Egész uj! Nagyszerű szenzációs csoportozat! Egész uj!

Krisztus keresztire feszítése

Munkácsy festménye után.

9 drb művészies alak, itt először kiállítva, eddig egyedül álló csoportozat.

XIII. Leo Pápa

6 szentsége az arany trónuson ülve, áldást adva.

Egy bámulatra méltóan kiállított csoportozat 9 alakban és pedig:

Hófeherke a hét törpével és a herczeggel.

Uj! Uj!

Itt először kiállítva:

Uj! Uj!

A **katalinás pártic**

5 életnagyságu viaszalakkal.

A világhírű görögvitéz

Belizár szép leányával, mint koldus, Valódi életkép. La belle Irene. A szép Irén.

Akadémiai alak, körülbelül 400 féle tetovírozással az egész testen, mestermű a művészet és mechanika terén.

Igen érdekes csoportozat, kiválóan hölgyeknek

egy gyönyörű Amorette-csoport

6 drb, melyből 2 mechanikai gép által mozog és forog.

A hűnbánó Magdolna Horace Vernet festménye után.

Egy fiatal anya öröme és boldogsága.

Egy anya amint elsőszülött gyermekével játszik

Nagy csoportozat a híres személyiségeknek, köztük a cs. és kir. uralkodóház, valamint **Baros Gábor** volt kereskedelmiügyi miniszter életnagyságban.

Nagy sorozat a népfajoknak a világ minden részéből.

Második szakaszban legelőször kiállítva

KOSSUTH LAJOS

a haza atyja a ravatalon életnagyságu viaszalakban látható.

Kiállításom minden család által megütkezés nélkül megtekinthető.

Belépti díj csak vásár alkalmával személyenkint 10 kr.

Naponként nyitva reggel 8-tól este 10-ig. Este fényes kivilágítás mellett.

E nagy kiállítás keleti utazásában Nagyváradon csak rövid ideig lesz látható. A kiállítási épület eső és szél ellen védve és szolidan van berendezve. Ezen Panopticum csak valódi remekműveket tartalmaz és így mindenkinek élvezetet fog szerezni.

A n. é. közönség tömeges pártfogását kéri

(164.) 3—3.

Az igazgatóság.

Iparosok és gazdák figyelmébe

ajánljuk

Locomobil fűtéshez

kitűnően alkalmas

salgótarjáni és petrozsényi

darabos, koczka- és dió-szenünket,

valamint aknaszenünket kazán fűtéshez.

Mérsékelt árak, gyors és pontos szállítás.

Megrendelések az alulírt igazgatósághoz vagy Fischer Sámuelhez Nagyváradra intézendők.

A salgótarjáni kőszénbánya részvény-társulat.

igazgatósága,

Budapest, V., József-tér 14. sz.

(160) 3—10